

mente, at paa Landet blev den paagjældende Bestemmelse ikke overholdt, og at derved fik de Sandblende paa Landet Runder paa Kjøbstædernes Beføstning. Dette er en Grund, som jeg ikke kan erkjende for rigtig, ligesom jeg finder flere af de Bestikkelser, som Kjøbstadkommissionen i sin Tid kom til, mindre helbige. Søvrigt skal jeg anbefale Hvertallets Forslag.

Hindenburg: Jeg er istand til at fatte mig i Korthed, idet jeg kan henholde mig til, hvad der blev udtalt dels af den ærede sidste Læser (Thorup) og dels af det ærede Medlem for Høisteds Amts 2den Valgfreds (Sagd). Jeg vil dog imidlertid bemærke, at der i Virkeligheden — hvad der vistnok heller ikke vil være undgaaet det ærede Hings Opmærksomhed — var en Modsigelse i den Maade, hvorpaa den ærede Ordfører udtalte sig. Han satte i Svibsen for sit Foredrag, at Alle havde været enige om at overholde den Fred, som burde herske paa Folketikkens Helligdage, og — tilføiede han — om, at Gudstjenesten ikke blev forstyrret; men senere, da der blev Spørgsmaal om at behandle Ændringsforslaget om, hvorvidt Butikerne skulle være lukkede eller ikke, fremhævede han med Eftertryk, at den sande Andagt ikke kunde forstyrres af saadanne Ting som den, at Butikerne holdtes aabne, og at der derfor ikke burde paalægges frie, selvstændige, næringsdrivende Mænd en saadan Tvang som den, Hvertallets Ændringsforslag tilsigtede. Det forekommer mig nu klart, at her er en Modsigelse tilføiede. Det er ganske vist, at det virkelig andægtige Sind er i Stand til at henvende sig til Gud, uden at lade sig forstyrre af Ting, som kunne være forstyrrende for Andre; men dersom man med særligt Eftertryk vil fremhæve denne Side af Sagen, den Uanfægtethed af saadanne ydre Omstændigheder, som er Særkjendet for det egentlig gudfrygtige Sind, saa kunde man slaa en Streg over hele Helligdagsanordningen; saa kunde man sige, at den skal aflaffes, og at der ingen Forskjel i nogen som helst Henseende skulle være mellem Søn- og Hverdage, fordi det virkelig gudfrygtige Sind nok skal vide alligevel at hengive sig til de Laster og Betragtninger, som nu have Interesse for det. Men paa dette Standpunkt have jo den ærede Ordfører og de, som følge ham, paa ingen Maade stillet sig. I mange andre Dele af dette Lovforslag, hvor det gjælder om at søge Lanken ud i Livet, har han ikke opstillet som Princip, at man ikke skal underkaste frie selvstændige Mænd nogen Tvang, og at det sande gudfrygtige Sind nok skal vide at gjøre sig gjældende alligevel. Han og de Medlemmer, der følge ham, have jo været med til at erkjende, at § 2, som indeholder Indskrænkninger for frie og selvstændige Mænd, er ganske i sin Orden, ja, den ærede Ordfører har sagt — og jeg samstemmer med ham deri — at Alle maa være enige om at værne om den Fred,

som skal herske paa Helligdagene. Men det er indlysende, at det at værne om den Fred, der bør herske paa Helligdagene, ikke er Andet end at paalægge den frie og selvstændige Mand visse Indskrænkninger. Den næringsdrivende Borger, der ikke maa holde Drickelag om Søndagen, er jo ogsaa en fri og selvstændig Mand, og hvorfor skulle han ikke have Lov dertil; thi de Folk, som ville gaa i Kirke, ville nok komme der alligevel, tiltrods for at der holdes Drickelag paa et eller andet Gjestgiversted? Og hvorfor skulle man forhindre offentlige Forlystelser, naar man blot henlagde dem i en passende Afstand fra Kirken? Hvorfor skulle ikke ogsaa de kunne finde Sted om Søndagen. Men noget Saadant er slet ikke bragt i Forslag fra Udvalgets Side, og derfor forekommer det mig, at al den Lale falder sammen, som støttes paa, hvad der bør være tilladt for ikke at forhindre frie og selvstændige Mænd fra at gjøre, hvad de lyste. Naar et æret Medlem af Udvalget tilligemed mig har foretrukket Lovudkastets § 7 fremfor det Ændringsforslag, som Hvertallet har stillet, saa er det naturligvis ikke vor Mening, at det skulle gjøre nogen synderlig Forskjel, enten de politiske Forsamlinger holdes indenfor den søvrigt fredlyste Tid eller ikke. Vor Opfattelse er den, at man vel ikke bør træde hindrende i Veien for politiske Forsamlinger, men at der heller ikke er nogen Grund til at stille dem under andre Vilkaar end andre Forsamlinger, som man ikke mener bør finde Sted paa den fredlyste Tid fra 9 — 4 om Helligdagene. Principet i Loven maa være det, at Alt, hvad der medfører Larm, og Alt, hvad der vel ikke medfører Larm, men som henregnes til saadanne Foretagender, der i særdeles Grad ere skikede til at henlede Opmærksomheden paa sig og derved berøve Helligdagens det Præg af Fred, som man ønske skal være over den, og som den ærede Ordfører siger, at vi Alle ere enige om at ønske bevaret — at saadanne Foretagender ikke finde Sted mellem Kl. 9—4. Og jeg tror nu, at det ikke kan miskjendes, at ligesom de offentlige Forlystelser kunne have en forstyrrende Indflydelse paa Helligdagens Fred, og ligesaa den Omstændighed, at Butikerne holdes aabne, saaledes vil ogsaa Afholdelsen af politiske Forsamlinger indenfor denne Tid kunne have en lignende Betydning. Af den Grund er det, og ikke fordi vi tillægge dette Spørgsmaal nogen politisk Betydning, at vi foretrække den Affattelse, som Lovudkastets § 7 har. — Da jeg har Ordet, skal jeg tilføie iøvrigt kun en lille Bemærkning med Hensyn til to Ændringsforslag. Det er for det første Ændringsforslaget under Nr. 8, hvorved Udvalget foreslaar en lille Forandring i Lovens § 2. Meningen med denne Redaktion er blot, at man har anset den for mere træffende end den, der er brugt i Udcastet, fordi man har ønsket at bevare den nuværende Tingenes Tilstand, hvorefter man kan forsyne sig fra visse Udsalgssteder, hvor